

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto IV.

V Celovci 25. novembra 1885.

Št. 22.

Sami so se obsodili.

V Celovci imamo nemško društvo: „Deutscher Verein“. Kakor velike zvezde prve vrste se v tem društvu svetijo gg. dr. žl. Hibler, dr. J. Luggin, dr. Traun, tajnik kupčijske komore Canaval, grajsčak Mühlbacher, učitelj Frisch, tajnik kmetijskega društva Schütz. Ta visokoučena gospôda nemškega društva je na svitlo dala neko knjižico: „die Kärntner Slovenen und die Volksschule“. V tej knjigi se popravlja in spodbija, kar se je pisalo o slovenskih šolah v knjižici: „Die Kärntner Slovenen, — ihre nationalen Verhältnisse und Bestrebungen.“

Res visoko so se gospodje vsedli na konja, vrgli se na nas Slovence in naše voditelje, — pa spodletelo jim je, padli so v jamo, ktero so nam kopali: Pred celim svetom so sami sebe obsodili. Ta njihova knjižica živo in neovrgljivo dokazuje in priča, da visokoučeni prvaki nemškega društva še te jasne in poglavitne resnice ne vejo: „zakaj da je ljudska šola, kateri namen in nalogo da ima“. Le poslušajte!

Kot jedro cele knjižure stojijo koj na prvi strani iz „dr. Dittes Pädag. Jahresbericht“ l. 1878 str. 613. sledeče besede, ktere je pisal nek dr. A. Thurnwald: „Wer sich die Mühe nimmt, mit den slovenischen Bevöhrern Kärntens in Verkehr zu treten, der wird die Erfahrung machen, dass der slovenische Bauer die Leistungsfähigkeit einer Schule in den meisten Fällen nach dem Grade taxirt, in welchem die Kinder in derselben die deutsche Sprache erlernen“, — po naše: „Kdor se potrudi, s slovenskimi prebivalci na Koroškem v pogovor se podati, bode zvedel in se prepričal, da slovenski kmet šolo največidel po tem meri in obraja, koliko se otrok v njej nauči nemškega jezika.“

No! da prosti kmeti, ki se na šolske reči zastopi toliko, kolikor zajec na boben, ima o ljudske šoli tako plitve in krive misli, ni se čuditi. Da se pa učenjaki nemškega društva sklicujejo na prostega kmetiča in njega za pričo tirjajo, naj on pove, zakaj da je ljudska šola, tega bi človek ne verjel, ako bi ne bral sam črno na belo! Tak človek, ki ne ve, zakaj da je ljudska šola, ima javeljne veljave in pravice, o ljudske šoli kaj govoriti, naj bi bil tudi dohtar vseh znanih in neznanih vednosti! Tak učenjak naj pri šolskih zadevah svoj jezik drži za zobmi, svoje pero pa naj vrže pod klop!

Nemškoliberalci so l. 1869 sami napravili šolsko postavo, ktere prvi paragraf se glasi tako-le:

„Ljudska šola ima nalogo, otroke izgojevati versko in mravno (sittlich-religiös), izbujati in razvijati njih duševne moči, priskrbeti jim znanosti in ročnosti, ki so jim potrebne za življenje in daljše izobraževanje, in tako narediti iz njih čvrste, poštene ljudi in koristne ude človeške družine.“

Berite dalje tretji paragraf ravno te postave, ki pravi: „V ljudske šoli se mora učiti krščanski nauk, jezik, rajtati, pisati, risati, poznavati stvari na zemlji in na nebu, poznavati zemljo in zgodovino posebno domače dežele in države, slednjič še peti in skrbeti za zdravo telo.“

Lejte: to je visoki namen in sveta naloga ljudske šole! Veseli in hvaležni moramo biti, ako se naši otroci vseh teh reči naučijo v enem, to je v matrnem, slovenskem jeziku. Taki otroci bojo tudi poznej, ko odrastejo, do branja veselje imeli, slovenske bukve radi prebirali, se v raznih rečeh in potrebah podučevali in bojo veselje, steber in slava katoliške cerkve, mogočne Avstrije in cele človeške rodovine.

Po tem, kako ktera šola ta visoki namen dosega in to sveto nalogo spolnuje, po tem se mora šola ceniti, meriti in soditi.

Po tem cenimo, merimo in sodimo ljudske šole mi in z nami tudi vsi pedagogi in šolniki in sploh vsi pravi, resnični in zvesti prijatelji prostega ljudstva. Vi pa visokoučeni gospodje nemškega društva cenite, merite in sodite prav po kmečkej kratkej pameti slovenske ljudske šole po tem, koliko se slovenski otroci v njej naučijo nemščine. Res v srce Vas omiljujemo! S tem ste se sami obsodili pred vesoljnim omikanim svetom in se pripravili ob vso veljavo. Pišite in govorite o ljudskih šolah, kar se Vam zljubi: na Vaše besede bo javeljne kdo porajtal! Vse vaše šolsko modrovanje ni vredno piškavega oreha, dokler take misli imate o ljudske šoli.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Minister baron Conrad) je odstopil. Bog ga nesi, — mi Koroški Slovenci nimamo trohice ne, da bi žalovali po njem. V svojem prvem govoru v državnem zboru dne 21. apr. 1880 je govoril tako-le: Otroci naj se veliko naučijo, pa naj se tega učijo tudi lahko, te je: naj se učijo in izobražujejo v matrnem jeziku“. Kaj ne, prelepe, zlate besede! Slovenski poslanci gg. dr. Vošnjak, Klun, dr. Poklukar, Rajč, Tonkli in drugi so ministru na drobno in večkrat razkazovali,

kako se slovenski otroci narobe in nepostavno podučujejo v ljudskeje šoli. Pa vse je bilo bob ob steno; gosp. minister še odgovoril ni. — Občinski odbor in krajni šolski svet v Št. Jakobu v Rožnej dolini sta prošnjo uročila pri naučnem ministru, naj se v šoli za slovenske otroke matni jezik slovenski postavi na prvo mesto. Pa gosp. minister je prošnjo odbil. Ravno taka se je godila slovenskeje šoli v Št. Mihelju pri Plibrci, in bi se bila godila tudi prej ko ne vsem prošnjam za slovenski podučni jezik za slovenske šole. Pa slovenske občine in šolski sveti so na stran djali vse prošnje, pričakovaje boljših časov. —

V ravno tistem govoru je gosp. minister rekel: „da se mu to ne dozdeva pravo, timveč nesrečen postaven odlok, da se v viših razredih realnih šol ne podučuje več v krščanskem nauku.“ Vsi katoliški stariši in profesorji so bili tega srčno veselji; kajti pričakovali so, da bode gosp. minister preuredil to nepravo in nesrečno naredbo. Šest let je gosp. minister imel v svojej roci vse vajeti zastran šolskih zadev, — pa kaj — še poskusil ni pri tej zadevi kaj preurediti in popraviti. — Slednjič je tudi postavil o šolskih olajšavah in poldnevniš šolah tako izpeljeval, da je bilo po Zgoranjem Avstrijskem, Solnograškem, Tirolskem itd. vse hudo in nejevoljno. Tudi na Koroškem so nekateri kraji prosili za olajšave in poldnevno šolo, — pa nismo nič slišali, da bi bili kaj dosegli — tako nismo dobili črnega za nohtom.

Mi Slovenci-katoličani na Koroškem nimamo kaj, da bi žalovali po ministru Conradu.

Iz Celovca. (Cvet „omika“ iz knjižurne nemškega društva.) Kdor je bral našo knjižico „Die Kärntner Slovenen“, nam mora priznati, da smo pisali stvarno in čisto mirno, da nismo rabili nobene razžaljive besede. Protiknjižura nemškega društva pa vsa mrgoli ostudnih psovok. Najbolj mastne hočemo tukaj naštet: „Maulwurfsarbeit“, „Hetzblatt“, „Mir“, „obscure Firma“, „drollig“, „Sophistik“, „Querköpfe“, „Denunciation“, „Unredlichkeit“, „Bosheit“, „kaum ganz reinliches Schatzkästchen ihrer Erfahrungen“, „tief bedauerliche Zurückgebliebenheit“, „methodische Verwilderung“, „Unbeholfenheit“, „Fälschung“, „Undankbarkeit“, „fälschliche und zweischneidige Behauptung“, „deutschfeindliche Clique“, „Unwahrheit“, „Irreführung“, „dreiste Schreier“ itd. Pri nemškem društvu ste vendar tako žlahtni gospodi, kakor dr. Luggin, dr. Traun, dr. Hiebler, Canaval itd. Ali vas ni sram, da se v vašem imenu take surovosti pošiljajo med svet? Pokažite nam v naši knjižici kaj tako surovih besed, če morete! Ali je mar to vaša „hvalisana nemška omika“? Take pišave ste vajeni že od nekdaj; take grobosti mora požirati naš č. g. EinSpieler že od leta 1848. Poštenu Nemeec Vincencij pl. Ricci je pisal že leta 1850 v svoji „deutsche Monatschrift aus Kärnten“ na strani 127: „Rudečica mene Nemca polija in sram me je, ko vidim, kako surovo postopa nemška stranka proti možu, ki se bojuje za svoj narod slovenski.“

Iz Celovca. (Slovenska preskušnja.) Celovčanka št. 258 od 11. novembra donša novico, da je letos mesca oktobra v Celovci napravil nek učitelj preskušnjo iz slovenskega jezika. To je v resnici prečudna prikazen: ne spominjamo se, da bi

bili kaj tacega že brali. Veseli nas, da se je to prigodilo v Celovci, — zraven nas pa mika zvedeti, kdo je neki tega učitelja preskuševal. Poznamo gospode — ude izpraševalne komisije; in prej ko ne, ga je izpraševal g. katehet Nessler ali pa gosp. nadzornik dr. Gobanc, ali pa oba vkupej. Gosp. učitelju so se pač hlače tresle in zobje klepetali, ko je med izpraševalci zagledal tako slavna slovenska učenjaka in strokovnjaka. Pri tej prigodbi mi na misel pride, kako je nek učitelj v ljudskeje šoli na deželi popraševal slovenske otroke. Tonej! povej mi, koliko ima kravana nogo v? Mojeje ti mi pa povej, koliko ima krava ok (očes)? Otroci so menda debelo gledali!

Iz Beljaka. (Številke govori.) Že večkrat je bilo razglašeno, da je Celovška razstava vrgla še več ko 8000 gld. čistega dobička. V kavarni vzamem „Celovčanko“ št. 258 od 11. nov. 1885 v roke in tu zagledam natančni račun poslednje razstave. Dohodkov je bilo 41.166 gld. 32 kr. stroškov pa 32.662 gld. 96 kr., torej ostane čistega dohodka 8503 gld. 36 kr. Veselilo me je, da je razstava tako srečno izšla in Bog blagoslovi ta dobiček! — Pogledam bolj na tanjko številke imenovanega računa in hitro zapazim, da razstava prav za prav ni donesla nobenega dobička, timveč prav za prav zgubo in to še veliko zgubo. Med dohodki, ki znašajo 41.166 gld. 32 kr. je všteti 16.298 gld. 38 kr., ki so jih darovali: država, dežela, hranilnica v Celovci, Beljaku, Wolšprku, kmetijsko društvo, obrtniško društvo in kupčijska komora. Ako se ti darovi odbijejo, kaže se, da je razstava le donesla 24.166 gld. 32 kr. Vsi stroški pa znašajo 32.662 gld. 96 kr., torej prav za prav zmenjkuje 7795 gld. 02 kr., to je zguba ne pa čisti donesek Celovške razstave 8503 gld. 36 kr. Kaj bi še le bilo, ako bi razstava bila morala plačevati še prostore, v katerih je bila. Celovška šolska poslopje pa je od mesta dobila brezplačno. To je resnični račun, tako pričajo številke.

Iz Kotmirske fare. (Biljevška šola.) Na Šmartinovo me je obiskal nek dober prijatelj iz Biljevške fare. Prinesel je seboj neke nemške bukvice in rekel: Bil sem v Celovci in slišal, da je „deutscher Verein“ nekaj pisal o našej Biljevškeje šoli. Kupil sem jih in te prosim, da mi poveš, kaj o nas notri stoji. Ti si v Celovci hodil v nemško šolo in bolj znaš nemško ko jes. Iščeva v bukvicah in na strani 26. najdeva, kar se piše o B. šoli. Tu se bere, da so se Biljevčani v pričlo gosp. okrajnega glavarja Kronika v zapisniku izrekli za to, naj se njih šola zastran jezika tako uravna, kakor je v sosednih šolah. Škoda, da gosp. Kronik niso bolj jasno prašali in zapisati dali: tako in tako bo v Biljevškeje šoli! Škoda da so pričujoči možje koj potrdili, česar gotovo niso natanjko vedeli; kaj smo Biljevčani marali, kako so uravnane šole sosednih občin. Iz tega naj bi se učili, dobro premisliti, kaj se govori in podpiše. Kar jes svoje sosede poznam, hočeje vsi najpred slovensko šolo in poznej naj se pridene tudi nemščina. Česar sva se pa oba najbolj čudila, je bilo to: Kako pa „deutscher Verein“ ve, kaj se je v zapisnik zapisalo, kdo mu je neki to povedal? Čudila sva se tudi, kar dalje bereva v nemških bukvicah. Pripoveduje se, da je nek pošten, spreten Biljevčan prošnjo za slovensko šolo

tudi podpisal. Prašam, zakaj je to storil, je zmigal z ramami in rekel: „Pač pokoja nimam.“ Tudi te besede dajo veliko misliti: Kdo je vedel, da je ta mož podpisal prošnjo za slovensko šolo? Komu pridejo take prošnje v roke? Ali je prav, da se možje na odgovor postavljajo, zakaj so to ali uno podpisali? Ko bi bil ta Biljčevčan podpisal prošnjo za nemško šolo, ali bi ga bil potem kdo v Celovci tudi rotil? Vse sorte misli so nama po glavi rojile. Biljčevčan ves navdušen zaklikne: Mi Biljčevčani smo Slovenci; prej nismo imeli svoje šole, sami smo se med seboj učili in vadili slovensko brati. Leta 1868 nas je bilo pri družbi sv. Mohorja le sedem, l. 1878 pa štirideset in letos nas je že štiri in šestdeset. Srčno smo veseli slovenskih bukev, radi jih prebiramo in tudi „Mir“ nas lepo podučuje. Slovenski duh, zvest katoliškej cerkvi in naši ljubej Avstriji, se je oživil in ne bode se nikoli več dal zatreti in pokončati. Tudi naši otroci in vnuki, za ktere smo našo slovensko šolo postavili, se morajo učiti in izrežati v tem duhu. Zatorej bomo prosili pri državnem zboru za slovensko, katoliško in šestletno šolo!

Iz Kanalske doline. (Nekaj spet od ploh in nekoliko o gojzdnem gospodarstvu.) [Konec.] Mnogo škode po gozdih in strminah napravlja gonjenje hloedov o deževji in pred zmrazilino. Hlodi, ki se gonijo po jarkih, odkrhajo skalovje in kamenje, izrijejo zemljo in zrahljajo svet; plohe pa vse poplaknejo in znašajo v grape k potokom, da jih zajezijo in o silnem hudourji se vsa ta zmes privali ven iz grabnov na ceste ali na polja. Ta greh imajo drvarji na vesti. — Zdaj je treba omeniti še ene kvare za gojzde, to je napéno češkanje borovega lesa. Kaj je to češkanje, bote vprašali, ker to ni povsod znano ali navadno? To je nasekanje in naberanje smolnice ali smolnatega ovirja na zdravih, stoječih borovih deblih za tako imenovano „luč“. Po leti ali jeseni in po zimi vidiš pastirje in druge ljudi lezti v gojzd z „žrlinom“ (pletenco“ ali ronenom t. j. mehóm) na hrbtu in z ročno sekirico. Kjerkoli najdejo lepo, zdravo borovo deblo ga proti solncu nasekajo, ali načeskaajo, da se jame smola izcejati. Čez nekaj časa spet pridejo gledat k drevesu in si spet nasekajo smolnatega iverja. To delajo in ponavljajo tako dolgo, dokler se drevo ne podere samo ali od vetra in potem ga spravijo. Naj bi smolnico si naberali na štorih, zoper to nihče ne bo ugovarjal, da pa to delajo na zdravem, najlepšem lesu, to je velika potrata. Kedar se potem potrebuje zdrav, raven les za ceve (rore) za napeljanje vode, se težko dobi in se mora s težavami dovažati. Tem in enakim napakam bi se imela cela soseska zoperstavljati, ne le logarji, ker škodo ima cela soseska.

Kaj pa sodim o kozah, ki jih gosposka ima za toliko nevarne, da jih hoče zatreti? Res je že, da koze po zimi, kedar ni paše in spomladi oščipajo mlado vršičje in vejevje, zlasti smrečje, da se tam napravljajo trščikovje, ktero leze na širjavo, kvišku pa ne more. To se pa zgodi le v obližji hlevov in stanov in o skrožji vasi. Ondi pa boš tudi brez koz zastonj iskal lepega lesa, ker deblo ne vtegne dorasti, že dobi prijatelja, ki se ga polasti. Nevarnejše so koze sadnim drevesom, kjer jih po zimi izpuščajo, ker jim je posebno slastno lubje sadnih dreves, ktero oskublajo in oglojajo,

da vsahnejo. Škodljive pa so gojzdnim sajenicam ali gorskim vrtom, če se hočejo goličave pogojzdití bodi si s sajeninami ali posjanim gojzdnim semenom. V tej zadevi mi je potožil grajščinski nadzornik, da so mu koze v Brški planini veliko škodo napravile in ves trud, vse stroške vničile.

Zoper to ni druge pomoči kakor dobri pastirji. Navada je v tej dolini, da si pastirje najemajo še le okoli velike noči. Do tega časa pa zaganjajo koze na pašo brez pastirja in mnogokrat pridejo s tem v velike škode. Spomladi, kedar travce „špiki“ iz zemlje poganjajo, letajo koze kakor besne za njimi in ker se mlade travice najpred prikažejo ob železničnih nasipih, ni čuda, da koze, kedar le morejo, trenejo na železnico, ki nima plotov. Vlak nagloma pride, koze se splašijo in kakor nalašč zletijo na tir, hlapon jih povozí in gospodar mora povrh še globo plačevati. Gotovo bi jih pastir ne stal toliko, če bi ga pred najeli, kakor pa znašajo enake škode.

S tem sem dokazal, da smo teh in drugih nesreč, posebno po plohah malo ali več vsi krivi; vsem bi bilo treba več opaznosti, več zvestobe. — Nehajstvo je povsod nevarno, povsod škodljivo. Ako bi o lepem vremenu pregledovali žlebove, obrežje in s popravami ne čakali še le na vodo, da nam v grlo teče, mnogo škode bi se dalo odvrniti, mnogo poprav bi se ložej in po ceni dalo izpeljati. Po toči zvoniti je prepozno. L. F.

Izpod Dobrača. (Slovensko je treba znati.) Neobhodno treba je, da znajo slovensko po slovenskih krajih gg. duhovniki, učitelji, uradniki in zdravniki. V Celovčanki št. 259 od 12. Novembra 1885 je razpisano mesto okrajnega zdravnika v Podkloštru. Ta zdravniški okraj šteje 8137 prebivalcev, ki so skoraj vsi trdi Slovenci. Ljudi med njimi taci, ki bi slovensko ne znali, je mala peščica. Ti Slovenci tudi donasajo svoje davke in priklade, da se plačujejo okrajni zdravniki. Torej prosimo in pričakujemo, da nam izberó zdravnika, ki bode zmóžen tudi slovenskega jezika. C. k. okrajna glavarija v svojem razpisu sicer razločno ne tirja, da mora prosilec znati slovensko, — pa mislimo, da so tisti žalostni časi že minuli, ko je deželni odbornik gosp. dr. Burger v deželnem zboru se predrznil trditi, da tega ni treba, saj se tudi črna živina ozdravlja, govoriti z zdravnikom pa ne zna.

Iz Plešivca pri Kloštru. (Tudi okoli Celovca imamo še trdne Slovence.) Nedavno sem bil v Celovcu pri „Jelenu“ in poslušal sem, kako so se možje pogovarjali in prepirali zavolj slovenščine. Neki mož, ki se je poganjal za nemščino, rekel je nazadnje: „Če ne bo drugače miru, bomo pa dali vam Slovincem desni breg Drave, da tam lahko zidate slovenske šole, kolikor se vam ljubi.“ Neki Slovenec iz Celovške okolice pa reče na to: „Ako se to zgodi, naredil bom visok plot okoli svojega posestva, da ne bom nič videl, kaj se bo godilo v tej slovenskej Nemčiji!“

Iz Podkloštra. (Nesreča ali umor?) V Zilici bilo je najdeno zadnji dan mesca oktobra truplo tukaj popolnem neznanega človeka. Ležalo je na brodu Ziličinem, nekoliko že s peskom in glinico posuto. Truplo kaže človeka visoke rasti in okoli 20 let starega. Kar je pa posebno čudno, je to, da je bil mrlič popolnoma nag, brez vsake

obleke. Tudi je spoznala sodnijska komisija, da je človek sicer še le v vodi umrl, da pa ima znamenja na vratu, kakor bi ga bil kdo davil. Po vsem tem je soditi, da se je nad tem človekom prej ko ne zgodila kaka hudobija. Znabiti da spravi preiskava na dan, kako da je s tem nesrečnejšem, kdo je? in kako je konec storil, ali po nesreči ali je bil od hudobne roke umorjen in oropan?

Iz Kotmare vesi. (Nasvet in prošnja do slavne družbe sv. Mohora.) Mohorjeve bukve smo dobili in vsi smo jih veseli. Radi prebiramo tudi zgodovinske in zemljepisne reči, pa le to je križ, da nemamo zemljevidov in da ne moremo pogledati, kje je ta ali oni kraj. Zato bi nam sl. družba močno ustregla, ko bi nam prikrbela zemljevidov. Ni treba, da bi bili tako natančni in dragi, kakor za generale; za nas kmete so dobri tudi manjši zemljevidi. Ako bi pa zemljevidi pojedli vender preveč denarja, naj bi pa vsaki ud še kaj doplačal, kdor jih prejeti želi. Žalostno je, da še od slovenskih dežel nemamo nobene slovenske karte, ker je Kozlerjev zemljevid že ves razprodan.

Izpod Obirja. (Sami so se postavili na laž.) Nedavno sem bil v Celovcu in sem zvedel, da so nemški liberalci spisali neke bukvice zoper slovenske šole. Brž jih grem kupit. V teh bukvicah sem bral veliko neslanih reči. Poznam naše šole in tudi vem, kako pametni ljudje mislijo o sedanjih šolah. Za danes rečem samo to, da je šola za nas hudo breme, da je zelo draga, in da se otroci le malo kaj naučijo, ker ne razumejo nemškega poduka. Ni res, kar se piše v tistih bukvicah, da smo mi Slovenci zadovoljni s sedanjo šolo. Gospodje, ki so spisali te bukvice, so se pa vender vjeli in sami sebe na laž postavili. Po celi knjižici se namreč vleče tista laž, da smo mi zadovoljni s šolami, na strani 23 pa pravijo ravno narobe, da se učiteljski pripravniki zato nočejo učiti slovenskega, da ne bi potem prišli v tak kraj, kjer ljudje ne marajo za šole in za nemščino („wo schul- und deutschfeindliche Einflüsse das Wirken des Lehrers empfindlich hemmen“). Če so Slovenci tako veseli nemških šol, potem bi človek mislil, da bojo učitelja sprejeli z odprtimi rokami! Knjižica pa tukaj pove, da se pripravniki bojijo slovenskih krajev. Potem je ja vse laž, kar pišejo po svetu in v teh bukvicah, da smo mi koroški Slovenci zadovoljni s sedanjimi šolami

Iz Kanalske doline. (Šola v Ukvah; — kmečke koze.) Knjižica nemškega društva v Celovcu pravi, da je to „Bosheit“ — hudobija, kar se pripoveduje o gg. Gobancu in deželnem predsedniku baronu Schmid-u. V šolah v Šmartnu pri Timenci in v Poračah sta naletela na šolarje, ki niso razumeli, kar so po nemško brali. Zvedel sem pa iz zanesljivih ust, da se je v Ukvah ravno nekaj takega prigodilo. Prišli so č. g. deželni predsednik baron Schmid — če se ne motim lansko leto — v Ukve in se podali tudi v šolo. Poprašajo neko deklico: „Ali zastopi, kar je brala po nemško? Ali ve, kaj je to: „Tagelöhner?“ Deklica začne korpič nabirati in le molči. Gosp. predsednik dalje prašajo: „Ali ve, kaj je to: Tag-Lohn?“ Deklica pa le molči. Gosp. predsednik se obrnejo k učitelju, se začudijo takemu podučevanju in učitelju trdno na vest in sree položijo, naj otroke

tako podučuje, da bojo zastopili, kar berejo. Ali je ta beseda pri gosp. učitelju padla na rodovitno zemljo, ni mi znano, to pa sem že večkrat slišal, da je v tej šoli večidel vse nemško in da še nikdo ni videl slovenske besede na tabli. — Nekaj bi še rad omenil o naših kozah, ki so za nas Kanalčane tako imenitne. Bojimo se vsi, da jih bodo čisto odpravili. Zatorej smo se jeli že pogovarjati, kako bi si pomagali. Nekdo je misel sprožil, naj bi namesto koz si gleštali Bovske ovce. Te imajo prav okusno meso, dajejo dosti mleka, tudi jagnjeta in po vrhu še volno. Ta reč je premišljevanja vredna.

Iz Trušenj pri Velikovecu. (Še nekaj o zadnji volitvi.) Dovolite, da o naši občinski volitvi še nekaj krožim ter vas pri tej priložnosti uljudno prosim, da bi dopisa iz Šent Jurja in Šmarjete pri Velikovecu u št. 20 „Mira“ malo popravili. Kdor zadeve Važenberske občine natanjko pozna, bode nam pritrtil, da smo mi Slovenci pri volitvi novega župana prav imeli, ki smo se potovali za Lorenca Sturma, p. d. Žagmojstra na Trušnjah; da bi ga hoteli komu „uriniti“, to pa ni res! Sam se ni ponujal in tudi mi Slovenci smo ga s svojimi sosedi le prosto volili, ter zaupno zanj glasovali že pri volitvi v občinski odbor. Poznamo ga, ni trd Nemeec, zna tudi slovensko, je pošten, na vse strani, zveden, samostojen mož, le potem bi odpravili in znebili se občinskega pisarja, Haneja Hermetra, s katerim tudi sedanji župan Markic veliko potrpijo. — Memogredé omenjamo še, da je Lorenc Sturm tudi uradnik Trušnjske c. k. pošte, nad katero dosihmal nihče nima pritožbe; mi Slovenci se z njim lahko zgovorimo v svojem jeziku in kar je posebno hvale vredno, poštni urad prodaja slovensko-nemške tiskovine, kakor dopisnice in nakaznice itd. Tojda nas ščumi tota zaušnica, da smo spet prišli pod oblast liberalcev. Vsega tega bi se lahko izognili in nasprotniki bi gotovo propadli, ako bi en Šent Jurčan in en Važenberčan menj blebetala, tedaj ure ne zamudila in tretji volilec iz Ričeje vasi pri malem Šent Vidu tak ričet ne naredil in je ne zvil, menda so mu liberalci preveč na ušesa trobili.

Iz Tinjan. (Čudne šolske razmere.) Res čudne reči se godijo pri slovenskih šolah na Koroškem; tako čudne pa, kakor pri naši Tinjskej šoli, javeljne kje drugod. Naš gospod nadučitelj Črnut, kterege smo pred nekaj tedni pokopali, je že lansko leto obnemogel in stopil v pokoj. Ostal je pri naši čisto slovenske mladini za učitelja trd Nemeec gosp. Fl. Moser. C. k. okrajni šolski svet v Velikoveci je našemu krajnemu šolskemu совету 4. novembra 1884 št. 1681 poslal ukaz, v katerem stoji to-le: „Der Lehrer Herr Florian Moser wird bestrebt sein, mit Zuhilfnahme eines Schülers aus der zweiten Klasse zur allfälligen Verdolmetschung bei den kleinen Kindern den Unterricht anzufangen. Ueberhaupt wird in diesem Falle mehr auf die technische Fertigkeit der vorzunehmenden Gegenstände, als auf das Verständniss, Gewicht zu legen sein.“ Res je nekaj časa v šoli pomagal nek šolar, — pa otroci so pripovedovali o takej šoli doma čudne reči. — Celovčanka št. 245 od 27. okt. 1885 je prinesla oklic, da je prazno mesto za nadučitelja, pa da je temu treba znati slovensko. Tega smo

bili vsi veseli. — Celovčanka št. 257 od 10. nov. 1885 pa razglasa, da je prazno mesto drugega učitelja, pa nič se v oklicu ne pristavlja, da mora prosivec zmožen biti slovenskega jezika. Tako morebiti dobimo za učitelja spet trdega Nemca. Tako bojo naši skoz in skoz slovenski otroci v višem razredu še to malenkost pozabili, kar so se v prvem razredu slovenščine naučili pri slovenskem nadučitelju. Bog nam pomagaj in novi naučni minister! — Gospodje nemškega društva v Celovci trobite po svetü, da je pri slovenskih šolah na Koroškem šolah na Koroškem vse v najlepšem redu, — povejte, ali je tudi to prav in postavno, kar se pri naši šoli godi?

Iz podjunske doline. (Čemu so nemške šole dobre?) Nisem vedel, ali bi se smejal ali jezil, ko so mi pravili, kaj se bere v knjižici nemškega društva, namreč da bi bila za nas koroške Slovence velika škoda, ko bi dobili take šole da bi se naučili tudi po slovenski brati in pisati. Jes sem prav vesel, da znam po slovensko brati, da lahko prebiram „Mir“ in Mohorjeve bukve, molitvene bukvice in več tacega. Da znam brati tudi po nemško, kolikor še nisem pozabil, to mi pa prav nič ne pomaga, ker ne zastopim, kaj berem. Zato mislim, da nam je slovenska šola bolj potrebna, kakor nemška. Če grem v Velikovec na trg, vsako reč prav lahko prodam s slovensko besedo. Samo po kancelijah pišejo vse po nemško; morda bo tudi to enkrat drugače. Čemu so tedaj nemške šole? Meni in tudi drugim kmetom se zdi, da nemščino le zato tiščijo naprej, ker gosposki nemški otroci ne znajo drugzega ko nemško. Mestni gospodje si pač mislijo, če se bomo mi kmetje nekoliko nemško naučili, da bojo potem lahko svoje sinove k nam v službe spravili; če bi pa mi ne znali nič nemškega, potem bi morali take službe dajati našim slovenskim otrokom. Nemške šole so tedaj za to, da vrata odpirajo nemškim uradnikom in učiteljem!

Iz Bohinjske Bistrice. (Naša nova cerkev.) Res lepa je naša nova cerkev. To leto so jo hodili ves čas gledat, od blizo in daleč. Posebno pa hvalijo veliki oltar s podobo sv. Miklavža. Oltar in podobo je prav mojstersko izdelal znani podobar g. Matija Ozbič iz Kamnika. Tega ne rečemo samo mi kmetje, ampak veliko duhovnikov in drugih gospodov, ki se zastopijo na take reči, je bilo že pri nas, in vsi so rekli, da gre g. Ozbiču vsa čast in hvala za to delo.

Okvire za križevi pot pa je prav lepo izrezal gosp. Matija Kokelj. Njegov brat gosp. Štefan Kokelj pa je naredil vse mizarско delo v cerkvi, kakor klopi, spovednice, omare v zakristiji itd. Z delom obeh bratov smo prav zadovoljni in ju priporočamo. Doma sta iz Novakov na Tominskem.

Iz Šmarja pri Ljubljani. (Ljubljanska mestna vaga.) Za nas je huda, če hočemo v Ljubljani kaj prodati. Za vsako reč moramo pri šrangih plačati užitnino, potem pa še posebej za vago. Od prešiča se plača na mestni vagi 15 kr., potem pa še dostikrat ni prav zvagano. Zato dajemo prešiče še enkrat zvagati na Židanovi vagi in moramo še enkrat plačati od vage. Tako so meni zvagali prešiča na mestni vagi in rekli, da ima 113 kil. Meni se pa ni zdelo prav in sem pustil prešiča še pri Židanu zvagati, in tam je

imel 122 kil, tako da sem za njega 2 gl. 80 kr. več dobil. Naj bi tedaj sl. magistrat v Ljubljani skrbel za to, da kmetje pri mestni vagi ne pridemo v škodo!

Od Št. Lenarta pri 7 Studencih. (Povodenj. Nov učitelj. Nova maša.) Konec septembra smo imeli hudo povodenj, ki nam je naredila še več škode, kakor v letih 1878 in 1882. Veliko dobrega sveta je na Vočilu posutega s kamenjem in peskom ali pa zalitega z glinjo. Več let ne bo paše in ne stelje za živino. Tukaj je divjala Korpiska Bistrica.

Gosp. učitelj France Gajler, ki je bil 36 let v naši fari, šel je v zasluženi pokoj, in zdaj smo dobili g. Tomaža Kropivnika, ki je bil prej 8 let v Melbičah. Videti je pameten mož, zato upamo, da naše ljube slovenščine ne bo čisto zavrgel v šoli; saj mora spoznati, da se slovenski otroci najboljše podučujejo v slovenski besedi.

Dne 25. oktobra smo imeli v Št. Lenartu redko slovesnost. Naš rojak č. g. France Trajber so peli novo mašo. Ljudstva je bilo silno veliko.

Iz Šmartna pri Litiji. (Povodenj. Požarna bramba.) Vseh svetnikov in vernih duš dan naši dolinci ne bodo pozabili tako kmalo. Lilo je kakor iz škafa, vmes pa bliskalo in grmelo, da je bilo res groza. Voda v vseh treh potokih je hitro naraščala, stopila je na njive in travnike in naenkrat je prihrumela v hiše in hleve. Ljudje so morali bežati iz hiš in živino spravljati iz hlevov. Veliko škode je tudi v Jablanici, Kostrevnici, v Zavrstniku in Črnem potoku. Povodnji reši nas o Gospod! — V Šmartnem smo napravili požarno stražo. Komandiralo se bo vse po slovensko. Tako je prav.

Kaj dela politika.

Po čemur smo že dolgo zdihovali, zgodilo se je: naučni minister gosp. baron Conrad je odstopil. Njegovo mesto je prevzel g. dr. Gautsch žl. Frankenthurn. Novi minister je še le 34 let star, dvorni svetovalec in vodja c. k. Terezijanišča na Dunaji in nosi že veliko visokih redov. Rojen je na Dunaji, torej trd Nемец; pa to nas ne sme strašiti, saj jih je veliko Nemcev, ki so nam katoličanom in Slovanom pravični in prijazni. In ravno le samo pravičnost pričakujemo od novega ministra. Naše upanje se naslanja na presvitlega cesarja, ki je v svojem poslednjem prestolnem govoru spet vnovič pred celim svetom zardil, da objema vse svoje narode z enako ljubeznijo. — naše upanje se naslanja na ministrskega predsednika grofa Taaffeja, ki se je večkrat izjavil, da Slovanov ne pusti na steno pritiskati. — naše upanje se naslanja na večino državnega zbora, ki se možko poteguje za katoliške in narodne stvari, — naše upanje se naslanja na novega ministra, ki gotovo sprevidi, da morejo avstrijski narodi srečni in zadovoljni in toraj tudi Avstrija mogočna in slavna le samo biti na katoliške in narodnej podlagi. Upanje tedaj imamo da nas le ne bi goljufalo!

Vsi deželni zbori razun tržaškega so sklicani na 25. dan novembra, toraj za danes. — Več

slovanskih občin na Koroškem odposlalo je prošnje, naj bi se jim deželne postave in sklepi deželnega zbora pošiljali tudi v slovenski prestavi. Te prošnje bo predložil naš č. g. Einšpieler. — V kupčijski zbornici Celovski je prišla v razgovor prošnja Solnogradčanov, naj bi se tudi Celovčani potegnili za železnico čez Ture. Kupčijska zbornica Celovška pa se je izrekla z veliko večino za to, da ne mara za tako železnico, po kateri bi bil Celovec na stran potisnen. Ona se bo potegovala za to, da se Rudolfova železnica podaljša do morja in da se Celovec s Trstom naravnost zveže. Ravno teh misli je mestni zbor Celovski.

Imenitne, pa žalostne reči se godijo na Balkanu. Sovanski Srbi so vojsko napovedali svojim slovanskim bratom Bolgarom. Vodi jih gola nevoščljivost; tega ne morejo videti, da bi se Bolgarija povečala, Srbija pa ne. Srbi imajo več vojakov, zato so Bolgarom brez težave vzeli Caribrod in jih nazaj potisnili skozi sotesko Dragomansko. Pri Slivnici pa so bili Srbi tepeni in so se morali umakniti spet nazaj. Vse je radovedno, kaj porečejo k tej vojski Avstrija, Rusija, Turčija in druge velike sile. Bati se je, da se vname prav huda in velika vojska.

Gospodarske stvari.

Nekaj gospodarskih pregovorov.

1. Kdor zgodaj seje, ima čas pred seboj, kdor pozno seje, ga ima za seboj.
2. Zgodnja setev redkokedaj goljufa, pozna pa pogosto.
3. Čez leto sej redko, čez zimo pa gosto.
4. Če je slana o sv. Jerneji, se ne mudi za setev ozimine.
5. Kedar cvetijo divje vrtnice (gartrože), sej grah; kedar cvetijo bukve, sej oves; in kedar hrast (dob) brstje poganja, sej ječmen.
6. Zrnje, ki je počasi zorelo, tudi počasno poganja.
7. Žeti je bolje par dni prezgodaj kakor par dni prepozno.
8. Kdor o vseh Svetih seje, in vender še kaj pridela, naj tega nikar ne pravi svojim otrokom.
9. O mali Gospojnici setev daje dobro žetev.
10. O svetem Jurju se mora vran že v rži skriti.
11. Če je rž maja mesca še redka, se bo kruh podražil.
12. Kadar rž cveti, mraza ne trpi.
13. Sever mesca rožnika nosi zrnje v deželo.
14. Če breza mucke dela, je čas, da se ječmen seje.
15. Mali ječmen imaš v devetih tednih spet v roci.

Za poduk in kratek čas.

Pripovedka o tesarju.

(Dalje.)

Drugi dan gre tesar v mesto ter si kupi vso novo obleko in lep nov klobuk. Potem praša, v katere gostarije da zahajajo dijaki (študenti). Po-

vejo mu tri take gostilnice. Tesar gre v prvo teh gostarij, izroči gostirju pet goldinarjev in mu reče: „Zdaj pazite, kaj vam jes povem: Prišel bom zvečer, pri vas jedel in pil, in nazadnje vas bom poklical, bom zasukal svoj klobuk na glavi in vas prašal: Ali je plačano? In vi morate odgovoriti: „Ja, vse je plačano.“ Gostir je to rad obljubil, saj je petak imel že v žepu. Potem je šel tesar še v drugo in tretjo dijaško gostarijo, je tudi tam plačal po pet goldinarjev in ravno tako naročil.

Ko se mrak naredi, gre tesar v prvo dijaško taberno, kjer je našel že mnogo dijakov zbranih. On dobro pije in je, nazadnje pa pokliče krčmarja, zasuče svoj klobuk na glavi in praša: „Gospod gostir, ali je zdaj plačano?“ Gostir reče: „Ja, gospod, vse je plačano.“ Dijaki to videti so si mislili: „Kakšen klobuk mora to biti, da ga je treba kar zasukati, pa je vse plačano? To bi bilo nekaj za nas!“ Ko tesar odide, grejo vsi dijaki za njim, da bi videli, ali bo tudi drugodi plačal s klobukom.

Tesar gre zdaj v drugo gostilnico, kjer je bil tudi pustil petak, si naroči jesti in piti, nazadnje pa pokliče krčmarja, zasuče klobuk na glavi in praša: „Ali je zdaj vse plačano?“ Gostir odgovori: „Ja, gospod, vse je plačano.“ Dijaki so strmeli vsi začudeni in rekli so med seboj: „Ta klobuk moramo mi dobiti, naj velja kar hoče.“ Potem so šli še v tretjo gostarijo za tesarjem. Tam je ravno tako naredil, kakor v prvih dveh. Ko tesar odide, vsujejo se vsi dijaki za njim, ga obstopijo in prašajo, za koliko bi jim ta klobuk prepustil? Tesar odgovori, da ga spod deset tisoč goldinarjev ne more dati. Veliko se jim je zdelo, ker pa le ni odjenjal, našteji so mu vender vseh deset tavžent rajniš, in po vrhu so mu dali še drug klobuk, da mu ni bilo treba razoglavemu iti proti domu. Čarobni klobuk pa so na glavo posadili tistemu dijaku, ki so ga imeli za najmodrejšega.

Koj drugi dan napravili so dijaki veliko gostijo in povabili na njo veliko znancev in prijateljev. Mislili so si: „Saj bo klobuk plačal!“ Prišlo je toliko ljudi, da se je vse trlo, in krčmar je moral najeti mnogo tujih ljudi za postrežbo. Vse je bilo židane volje. Ko so bili siti že vseh dobrot, posadijo dijaki najmodrejšemu čarobni klobuk na glavo; on pokliče gostirja, zasuče klobuk na glavi in praša: „Ali je zdaj vse plačano?“ „Kaj se vam sanja, gospodje“, reče gostir, „nobena reč še ni plačana.“ Dijak se kar prestraši, zasuče klobuk še enkrat in praša, če je plačano? Gostir pa spet odgovori, da ne. Zdaj reče drug dijak prvemu: „Ti ne znaš, daj meni klobuk, da ga bom zasukal!“ Poskusil je zdaj še ta, sukal klobuk na glavi od zad naprej in od spred nazaj, pa plačano še ni bilo. Zdaj obide dijake strah in groza, zakaj gostir je mislil, da si dijaki z njim norce brijejo, zato je začel upiti, zmirjati in se togotiti. Dijakom ni kazalo družega, ko našteji so morali ves denar, kar so ga imeli pri sebi, kar je pa zmenjalo, to so obljubili plačati v kratkem času. Tako so z veliko težavo potolazili krčmarja.

(Konec pride.)

Smešničar.

(Resnična dogodba.)

Zdaj se govori, da bi imeli male šole po deželni spet duhovniki dobiti pod svojo oblast. To bi bilo pametno in naravno, ker po sedanji postavi se izvoli včasih za šolskega načelnika mož, ki niti brati ne zna. Tako se je zgodilo v neki slovenski občini na Koroškem. Enkrat je prišel ta šolski načelnik v šolo, klobuk na glavi in pipo v ustih. Ko so otroci brali, vzal je nekemu šolarju bukvice in gledal v nje, da bi se videlo, kakor da tudi on z njimi bere. K nesreči je pa držal bukve narobe in šolarji so to zapazili. Neki šolar je pravil potem doma očetu: „Atej, danes so bili pa X--ov oče v šoli, pa so tako študirani, da znajo brati tudi potem, če držijo bukve narobe. Jes pa ne morem nič brati, če bukve narobe držim.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Liberalce mora že močno peči za nohtmi, da so se zvezali že z delavsko stranko. 9. nov. so poslali svoje agente v Borovlje, da tam osnujejo delavsko društvo, v katero bojo sprejemali tudi kmete! Obirali so menda naš list „Mir“ in pridigovali Borovskim puškarjem, da „delavec“ mora hoditi z nemškoliberalno stranko!! Prosimo naše prijatelje, naj nam sporočijo, kako je kaj bilo! — Državnega poslanca dr. Wranna, zadela je ta nesreča: že šestkrat prej so ogenj našli v njegovem skednju in ga pogasili, v sedmič je pa skedenj vendar pogorel. Gotovo je to delo hudobnih rok. — V Rajbelnu je utonil rudar Baumgartner; pri Št. Anskem mostu pa bajtar Grobelnik. — Predrzní tatovi se klatijo okoli kolodvora in Št. Ruperta. Neki branjevki so okradli 14 gld. Ulomiti so hoteli v tobakarno južnega kolodvora, pa so bile ključavnice premočne. V Št. Rupertu so hoteli nekemu kmetu prešiče pokrasti, pa niso mogli, ker je bil kmet pri njih na straži. Toda med tem časom, ko je kmet v hlevu stražil, šli so v njegovo stanovanje in mu odnesli 80 gld. Enega teh tičev so že prijeli, ko je ravno grabil in kradel v neki prodajalnici v sredi mesta. — V Tinjah je umrl 73 let stari učitelj Janez Černut, odlikovan s srebrnim križcem s krono. Bil je še učitelj iz stare šole, priljubljen pri vseh. — Pri občinski volitvi v Kotmarivesi je bilo voljenih 5 trdnih Slovencev; najhujši trije liberalci so propadli. Drugi odborniki so pa bolj srednje sorte, da niso prav na slovensko, pa tudi ne na nemško stran. Za zdaj bodimo s tem zadovoljni. — Koroški velikošolci v Gradcu bojo 5. decembra napravili plesno veselico. Po eni strani beračijo pri deželnem zboru vsako leto za podporo, po drugi strani pa imajo toliko denarja odveč, da morajo še v adventnem času plesati, skakati in burke vganjati! — V Št. Lenartu v labodski dolini se je po nesreči prebrnil pisker s kropom na 2¹/₂ letnega otroka. Otrok je umrl že drugi dan za hudimi opekljami. — Pri loteriji za zavetišče spridenim deklicam ostalo je 15.000 gld. čistega dobička. — V jezerskem kanalu pri Celovcu je utonil 33letni delavec Tomaž Berdnik iz Slov. Šmihela. Najbrž je v pijanosti padel v vodo. — Pri Žreclu

so našli v vodi mrtvega vojaškega beguna Štefana Rožiča, domačina štajerskega. — Zdaj spoznavajo še liberalci, da so z gojzno postavo kmetu pregloboko urezali v meso. Tako je poslanec Hock pred svojimi volilci v Hüttenbergu rekel, da gorgjanski kmet ne more shajati in živeti, če se mu prepovejo vsi pašniki. Brez paše ni živinoreje, brez živine ni kmetovanja! Teh misli je tudi kmetijska družba. Kolikokrat smo mi že pisali o tem! — Obstojnico v Guštanji smo že dobili. Za to se imamo zahvaliti g. ministru baronu Pinu.

Na Kranjskem. Nova volitev državnega poslanca za dolenska mesta bo 12. decembra. — V Kranj pride za ravnatelja latinskih šol g. prof. Wiesthaler. — Podružnice sv. Cirila in Metoda so ustanovili v Železnikih, v Metliki in na Bledu. — Nagle smrti je umrl g. Lojze Koblar, župan in bivši deželni poslanec v Litiji. Bil je poštenjak stare korenine. — V Ljubljani nabirajo darove, da bojo zidali hišo za katoliške rokodelske pomočnike.

Na Štajerskem. Mesto Voitsberg si je izvolilo znanega viteza Vestenecka za deželnega poslanca. Bo pa spet en petelin več, ki bo pobijal ponižne slovenske prošnje. — Prezgodaj veselili so se štajerski Slovenci, ko so mislili, da bo južna železnica res dala slovenskemu jeziku tiste pravice, kakor nemškemu. O ravnopravnosti na južni železnici ni duha ne sluha. — Dva roparja napadla sta vdovo Marijo Pall v Selu pri Brežicah in jej vzela 68 gld.

Na Primorskem. Volitve v Tržaški mestni zbor so preložene, ker mesto noče sprejeti tistih volilcev v imenik, katerim je po krivici odreklo volilno pravico. V tiskarni g. V. Dolenca v Trstu je izšla knjižica „Zgodovina cerkve sv. Justa in životopis sv. Justa.“ — „Jurjev koledar“ je izišel, ima veliko kratkočasnih podob, ter se prodaja po 55 kr. — Železnico Trst-Herpelje so že začeli zidati. Najeli so same laške delavce, čeravno bi tudi naši domačini radi kaj zaslužili.

Drobtince. K velikemu nožu velike vilice! Nekje so imeli dragonce, katerih eden je bil silno surov s kmeti. Domačega gospodarja hotel je s tem vgnati v kozji rog, da mu je svojo svitlo sablo golo na mizo položil. Kmet gre v hlev po gnojne vile in jih tudi poleg sable na mizo položi. „Kaj pa to? zarohni dragonec nad njim.“ „O nič, nič, pravi gospodar, tako velikemu nožu spodobijo se vendar tudi primerne vilice!“ Pomagalo je. Dragonec se je poboljšal.

* Severna ovca. Poročnik Greeley, znani preiskovalec severnih krajev, imel je nedavno zanimivo predavanje v kmetijskem društvu v Pittsfieldu. Pripovedoval je, da je na severu našel pas zemlje, kjer živé divje ovce, ki imajo volovske roge, konjski rep, finejšo volno, kakor merinska ovca. Greeley je priporočal, da bi se s temi ovcami poskusilo v mrzlih gorskih krajih.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Č. g. provizor Franc Katnik je prestavljen iz Ettendorfa na Brnco. — Umrla sta č. g. Janez Mikula, župnik na Brnci, in č. g. o. Oto Ha-

bermann, benediktinec v Celovcu. R. i. p. — Č. g. Anton Mikuluš, kaplan v Šmihelu, pride za provizorja v Innerteuchen; č. g. Štefan Laznik, kaplan v Mostiču, pa za provizorja v Lölling.

Opomin in prošnja.

Č. g. prof. A. Einšpieler so meni blagodušno prepustili vse terjatve do zaostale naročnine na nekdanjega

„Slovenskega Prijatelja“,

potem za

„Jedro“, „Katekeze“

in druge knjige.

Terjatve so uknjižene, pa mnogi č. g. naročniki so med tem časom pomrli, mnogi so se preselili, tako da bi bilo za mene težavno, pozvedeti pri vsakem sedanjo bivališče in poštno postajo. Prosim torej po tej poti vse č. gospode, ki so za „Prijatelja“ še kaj na dolgu, naj mi sami brez terjanja pošljejo vsaj nekoliko te zastale naročnine. Zadovoljen sem, ako dobim za vsaki letnik le po 1 gld., za druge knjige pa vsaj polovico prvotne cene.

S spoštovanjem

Filip Haderlap,

vrednik „Mira“.

Pravo dolenjsko vino se pije v Celovcu v gostilnici pri „Fortuni“ v Frölichovih ulicah blizo trgovca Merlina. Ravnokar je došlo letošnjo novo vino, prav sladko. Slovenci najrajši zahajajo v to gostilno.

France Blaznik, slikar v Celovcu (šolske ulice 17) se priporoča č. duhovščini za napravo novih oltarnih slik, križevih potov, Božjih grobov in tudi freško-malarij na zid. Tudi popravlja stare podobe; nareja slikarije v kapelicah, na križih, hišah itd. Vse po najnižji ceni.

Hiša na prodaj na živinskem trgu, s fužino in mlinom na dva para kamnov, dve izbi in dve obokane (velbane) kleti, vse pod eno streho, pripravno tudi za štacuno in za vsako rokodelstvo, tudi nekoliko zemljišča, je v Železni Kapli. Več pové And. Gašperin v Železni Kapli.

Ana Emer, kupčevalka z lesenim in pletenim blagom, igračami itd. do zdaj na sadnem trgu v Celovcu naznanja:

Ker se hiša na sadnem trgu predeluje, morala sem se preseliti v Burggasse št. 2., nasproti klobučarju Bergerju. Prosim sl. občinstvo, naj mi v novi prodajalnici ohrani staro zaupanje.

Zvonove lijejo **Janez Dencelnovi sinovi** v Mariboru, kakoršno teže in kakoršen glas kdo želi. Dencelnovi zvonovi so od nekdanj na dobrem glasu.

Zahvala. Mi smo za našo cerkev pustili uliti tri zvonove pri Dencelnovih sinovih v Mariboru na Štajerskem. Zvonovi so lepo uliti, imajo lepo obliko in opravo, in prav lep, veličasten glas. Iz prijaznega hriba v Lipi prepevajo čast Bogu, pa tudi čast poštenega mojstra Dencelna, ktereга z dobro vestjo priporočamo cerkvenim predstojnikom po Koroškem.

Cerkveno predstojništvo v Lipi pri Vrbi 11. novembra 1884. Janez Marinič, župnik; Primož Košat, Anton Kovačič, cerkvena ključarja.

Loterijske srečke

od 21. novembra.

Line	63	41	7	74	46
Trst	42	66	59	19	48

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	20	6	50
rž	4	60	5	75
ječmen	3	60	4	50
oves	2	20	2	50
hejda	2	60	3	25
turšica	3	80	3	75
pšeno	—	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	5	20	6	—
leča	—	—	—	—
fižol	5	40	7	50
krompir	1	—	1	30
			na kilo	
			gld.	kr.
goveje meso			—	58
telečje meso			—	64
svinjsko meso			—	62
koštrunovo			—	44
maslo			1	—
puter			—	94
prekajen špeh			—	82
frišen špeh			—	70
mast			—	74
100 kil sena			2	40
100 kil slame			1	80
100 kil deteljnega semena			41	—

V tretjič pridejo na dražbo:

14. dec. Kmetija Lize Dovjakove v Pristovi, cenjena 1029 gld., pri okr. sodn. v Pliberce.

19. dec. Bajta Katre Schöffler v Zmullnu pri Hardeggu, cenj. 478 gld., pri okr. sodn. v St. Vidu.

23. dec. Sušnikova (Ant. Kužejeva) kmetija v Tribeju pri Černečah, cenj. 14.389 gld., pri okr. sodnji v Pliberce.